

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 135 076/99-05051
Signatura: bm5cs105

Oblastní pracoviště Olomouc
Okresní pracoviště Šumperk

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Dubicko, okres Šumperk Zábřežská 143, 789 72 Dubicko
Identifikátor ředitelství:	600 148 262
IZO:	102 668 914
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Braná
Zřizovatel:	Obec Dubicko, Velká strana 56, 789 72 Dubicko
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk
Termín inspekce:	13. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Zonna Němcová Mgr. Josef Konečný
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. 9. 1998, zahajovací výkaz k 10. 9. 1998 k organizaci školy na školní rok 1998/1999, udělení výjimky z organizace vyučování MŠMT ČR čj. 23 813/98-22 ze dne 3. 8. 1998, tematické plány učiva, žákovské knížky, kontrolní práce a sešity českého jazyka a matematiky žáků tříd, v nichž proběhly hospitace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní školu Dubicko s devíti třídami 1. - 9. ročníku navštěvují k datu inspekce 192 žáci, mezi nimiž je 67 dojíždějících z pěti okolních obcí.

Součástí školy jsou školní družina s jedním oddělením a školní jídelna.

Výchovně-vzdělávací činnost školy a školní družiny je zajištěna šestnácti učiteli (včetně ředitelky, zástupkyně ředitelky a externích učitelů) a jednou vychovatelkou. Volbou vzdělávacích programů (VP) pro tento školní rok škola dodržela kontinuitu ve vzdělávání v jednotlivých ročnících: 1., 2., 6. a 7. ročník je vyučován podle VP Základní škola čj.16847/96-2, třídy 3., 4. a 5. ročníku pokračují ve výuce podle VP Obecná škola čj.

12035/97-20 a ve třídách 8. a 9. ročníku se vyučuje podle upravených učebních dokumentů čj. 18730/91-20.

Cílem orientační inspekce je zhodnotit úroveň podmínek a průběhu vzdělávání v českém jazyce a matematice.

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Ve škole jsou vynikající prostorové podmínky s dostatkem kmenových i odborných učeben. I další prostory pro výuku a potřeby žáků a práci učitelů plně vyhovují svou kapacitou i moderním a účelným vybavením.

Předměty český jazyk a matematika jsou vyučovány v kmenových učebnách, které splňují vlastnosti vyhovujícího a zdravého pracovního prostředí pro zajištění výuky. Některé z nich jsou vybaveny příručními knihovnami s výtisky doplňkové četby, jazykovými příručkami a alternativními učebnicemi. Probírané učivo českého jazyka je žákům přiblíženo a znázorněno prezentací nástěnných transparentů.

Učební pomůcky českého jazyka a matematiky jsou v dostatečném množství uloženy v samostatných kabinetech. Zatím je ve škole nedostatek pomůcek pro výuku literatury. Mnohé pomůcky matematiky jsou zastaralé, ale funkční, ve vyučovacím procesu méně používané. Didaktická a výpočetní technika je v těchto předmětech využívána především v hodinách děleného vyučování.

Fond učebnic matematiky v 7. ročníku a českého jazyka pro 6. a 7. ročník není dosud aktualizován a neodpovídá VP Základní škola.

Společná žákovská a učitelská knihovna je žáky i učiteli využívána. Dle finančních možností se fondy knih doplňují.

Pro potřeby učitelek českého jazyka odebírá škola odborný a metodický časopis Český jazyk a literatura.

Materiálně-technické podmínky pro výuku sledovaných předmětů jsou spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí pro žáky i učitele má vynikající úroveň, je čisté, mimořádně dobře vybavené. Esteticky na vysoké úrovni jsou upraveny především společné prostory školy. V úpravě prostředí učeben na 2. stupni jsou ještě rezervy. Žákovský nábytek vyhovuje antropometrickým požadavkům jednotlivých žáků, kmenové učebny jsou vybaveny novým nábytkem, v odborných učebnách je nábytek renovovaný.

Rozvrh hodin vcelku dodržuje didaktické a psychohygienické zásady. Předměty český jazyk i matematika jsou v týdnu rovnoměrně zařazeny v rozmezí první až čtvrté vyučovací hodiny. Pouze dvě hodiny těchto předmětů jsou vyučovány pátou hodinu.

K přetěžování žáků domácími úkoly a přípravou na vyučování ve sledovaných předmětech nedochází.

Režim přestávek nespĺňuje všechna ustanovení platné vyhlášky MŠMT ČR. V návaznosti na dopravní spojení dojíždějících žáků je posunut začátek vyučování na 7:30 hodin a kráceny čtyři přestávky. Od MŠMT ČR získala škola pro tento školní rok na základě své neúplné žádosti povolení jen pro úpravu dvou přestávek. V době přestávek využívají žáci k relaxaci rozsáhlé prostory chodeb. Vedení školy společně se zřizovatelem řeší úpravu venkovních prostor pro možnost trávit hlavní a polední přestávky mimo školní budovu.

Pitný režim je zajištěn školou pro žáky 1. - 3. ročníku, po dohodě s rodiči si ostatní žáci přinášejí nápoje z domu.

Psychohygienické podmínky školy hodnotí ČŠI jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výuka českého jazyka a matematiky je ve všech třídách zajištěna učitelkami s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Z kontrolních hospitací je patrné, že tato skutečnost pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky. Věkové složení s průměrem 40,8 roků je příznivé.

Personální podmínky pro výuku českého jazyka a matematiky jsou vynikající, zcela mimořádné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka českého jazyka a matematiky probíhá v časové dotaci schválených učebních plánů přijatých VP. Učitelé mají do těchto předmětů vypracovány tematické plány učiva (TPU) podle osnov, v českém jazyce je rozvržení učiva jednotlivých ročníků přizpůsobeno používaným učebnicím. V pojetí zpracování TPU jsou značné rozdíly, kvalitní a funkční plány obsahují stanovení obsahu učiva s hodinovými dotacemi a termíny kontrolních prací. Rámcové a formální TPU konstatují jen doporučené okruhy učiva s uvedením velkého počtu vyučovacích hodin. Probrané učivo podle zápisů v třídních knihách je v souladu s osnovami.

Učební osnovy obou předmětů jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Východiskem pro hodnocení kvality vyučování v českém jazyce a matematice se stalo šest kontrolních hospitací.

Český jazyk

Vyučovací hodiny českého jazyka měly velmi dobrou úroveň v organizaci společné i samostatné práce žáků, která ve všech případech směřovala ke stanoveným vyučovacím cílům. Žáci byli v úvodní části seznámeni s programem a úkoly vyučovacích hodin. Ke splnění vyčleněných cílů přispěl zájem většiny žáků a jejich dostatečné vyžití v průběhu celé vyučovací hodiny. Vhodná motivace, využití mezipředmětových vztahů (znalosti ze zeměpisu a dějepisu při nácviku pravopisu vlastních jmen), skupinové vyučování se zařazením hry, práce s jazykovými příručkami, alternativními učebnicemi a potřebný individuální přístup k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení, k žákům prospěchově slabším a naopak k žákům nadaným, to jsou pozitiva sledovaných vyučovacích hodin. Výuka v hodině literatury plně odpovídala modernímu pojetí vyučování, při kterém měli žáci především prostor pro vlastní aktivitu v diskusi a v práci s uměleckým textem. Vytvořená pracovní atmosféra podnětně a příznivě stimulovala schopnost a zájem žáků spolupracovat vzájemně i s učitelkou.

Výkony žáků učitelky průběžně a povzbudivě slovně hodnotily, nejúspěšnější žáci byli klasifikováni.

Celkové zhodnocení práce a zadání písemného domácího úkolu, případně jen domácí přípravy byly obsahem závěru vyučovacích hodin.

Od začátku školního roku napsaly učitelky se žáky ve všech třídách tři slohové práce, které jsou opraveny i vyhodnoceny s rozбором vyskytujících se pravopisných a stylistických chyb. Kontrolní diktáty píšou v přiměřeném množství po probrání určitých jazykových celků. Sešity žáků mají zavedenu jednotnou formu, jsou učitelkami kontrolovány a opravovány. Důsledné sledování úrovně písemných záznamů žáků je i předmětem kontrolní činnosti vedení školy.

Jazykové vyučování mělo spíše nadprůměrnou úroveň, ve výuce literatury výrazně převažovala pozitiva.

Matematika

Členění učiva v 8. a 9. ročníku bylo upraveno tak, aby doporučené okruhy byly probrány a byla mezi oběma ročníky zajištěna kontinuita výuky.

Stanovené cíle tří kontrolovaných vyučovacích hodin odpovídaly standardu vzdělávání, aktuálnímu složené tříd a byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí (převod jednotek, měřítko mapy, procenta, diagramy a grafy). Učitelky dbaly na rozvoj logického myšlení žáků, rozbor slovních úloh, jejich správné zápisy a praktické užití. V úvodu hodin zařazovaly počítání z paměti a opakování staršího učiva. Převažovala frontální práce se střídáním verbálního a písemného zkoušení, procvičování, dialog se žáky, samostatná práce a její kontrola. V jedné hodině bylo užito skupinové vyučování, v jiné diferenciaci žáků při zadávání úkolů. Individuální přístup podle potřeby a schopností žáků byl uplatňován ve všech hodinách při přímé práci se žáky u tabule i při samostatné práci v lavicích. V jedné hodině byl vytvořen menší prostor pro samostatnou práci a aktivní učení. Společné řešení příkladů u tabule vedlo některé žáky jen k pasivnímu opisování. Všechny vyučující zvyšovaly účinnost výuky vhodným a účelným využíváním vlastních učebních pomůcek. Učebnice doplňovaly okopírovanými texty s příklady. U mladších žáků učitelka dovedně využila dalších zdrojů informací (diagramy z tisku). Žáci měli možnost vyjadřovat vlastní názory a vést dialog s učitelkou.

Organizace výuky ve dvou hodinách umožňovala všem žákům pracovat individuálním tempem a uplatňovat své schopnosti. Otázky vyučujících při opakování a zkoušení byly zaměřeny především na aplikaci učiva, opomenuto však nebylo i numerické a pamětné počítání.

Zkoušení mělo charakter vytváření zpětné vazby. Hodnocení bylo objektivní, spravedlivé a učitelkami zdůvodněné. Při řešení příkladů poskytovaly žákům pomoc a upozorňovaly na klíčové problémy. Hodnocení podle známek v žákovských knížkách je převážně pozitivní a frekvencí je přiměřené charakteru předmětu.

Sešity mají jednotnou úpravu, u starších žáků mají vyšší estetickou úroveň. Učitelé a vedení školy věnují písemným projevům žáků náležitou pozornost.

Písemné práce z matematiky píšou žáci čtvrtletně a jsou opravovány učiteli i žáky. Jejich rozbor je prováděn s uvedením prospěchu, průměru a frekvencí chyb. Mimo čtvrtletní práce ukládají učitelky žákům tzv. kontrolní práce menšího časového rozsahu, aby získaly další informace o výsledcích učení.

Domácí úkoly jsou zadávány průměrně dvakrát v týdnu a žáci je píšou do zvláštních sešitů.

Kvalitu vyučování matematiky z výsledků pozorování tří vyučovacích hodin lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Mladší žáci v matematice vykazovali dobrou úroveň v pochopení a osvojení základního učiva. K předmětu projevovali pozitivní vztah, měli zájem o vyučování, byli samostatní a většina z nich úspěšně řešila úkoly. Úspěšnost starších žáků v samostatné práci byla nižší.

V českém jazyce měla vlastní práce starších žáků znaky samostatnosti a dostatečné aktivity. Uměli formulovat své názory na diskutovaný problém a dokázali využít tematiku války probíraného literárního žánru a aplikovat ji na současnost.

Důslednost, pravidelná kontrola ze strany učitelek a zavedená jednotná forma sešitů příznivě ovlivnily úroveň písemných záznamů žáků v obou sledovaných předmětech zejména v 8. ročníku.

Výsledky kontrolních prací korespondují s hodnocením za uplynulé klasifikační období.

Vybraní žáci 8. a 9. ročníku se zúčastnili školního kola olympiády v českém jazyce, v němž nedosáhli příliš dobrých výsledků, ani jeden žák nepostoupil do okresního kola. Pod vedením učitelek českého jazyka se žáci školy zapojili do soutěže dětských recitátorů a literární soutěže na téma „Má prázdninová cesta“.

Chování a jednání žáků v průběhu vyučovacích hodin i o přestávkách bylo klidné, ukázněné a kultivované.

Zjištěné výsledky vyučování v českém jazyce a matematice jsou hodnoceny celkově jako průměrné.

ZÁVĚRY

- Školní budova je dokladem velkého zájmu a trvalé péče zřizovatele i vedení školy. Její exteriér i interiér je moderní, udržovaný a poskytuje žákům i učitelům optimální pracovní podmínky.
- Fond učebnic českého jazyka a matematiky dosud neodpovídá VP Základní škola.
- Odborná učebna informatiky je využívána i při výuce českého jazyka a matematiky.
- Narůstající problémy v dopravní obslužnosti mají negativní vliv na časový rozvrh přestávek.
- Efektivně využitá kvalifikace učitelek českého jazyka a matematiky vytváří mimořádně příznivé personální podmínky výuky těchto předmětů.
- Použití efektivních metod a forem práce při výuce literatury pozitivně a výrazně ovlivnilo efektivitu vyučovací hodiny.

Česká školní inspekce hodnotí podmínky a průběh výchovně-vzdělávací činnosti sledovaných předmětů jako spíše nadprůměrné.

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Zonna Němcová v. r.

člen týmu Mgr. Josef Konečný v. r.

V Šumperku dne 16. dubna 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne: 27. dubna 1999

razítko

Podpis ředitelky školy: Mgr. Věra Braná v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Dubicko	11. 5. 1999	čj.135 076/99-05051
Školský úřad: Šumperk	11. 5. 1999	Mgr. Miloš Lachnit

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.